

Tereza Čížková: Současná americká zahraniční politika ve vztahu k Polsku: vývoj, faktory, tendence

(magisterská diplomová práce, termín obhajoby LS 2012/2013)

(oponentický posudek vypracoval Doc. PhDr. Miloš Calda)

Charakteristika práce:

Formulaci cíle práce jsem našel jen v příložených Tezích: „Cílem magisterské práce je definovat nejvýznamnější proměnné, které určují podobu zahraniční politiky Spojených států amerických vůči Polsku.“

Hlavní část práce, její „tělo“, tvoří tři větší kapitoly: v první kapitole autorka pojednává o zahraniční politice obecně, včetně vymezení hlavních přístupů k zahraniční politice a, snad poněkud nelogicky na tomto místě práce, i stručná charakteristika zahraniční politiky USA vůči Polsku (str. 10). Ve druhé kapitole autorka pojednává o historii americké zahraniční politiky s důrazem na vztah k Polsku a polskému národu, třetí kapitola se věnuje zahraniční politice USA po roce 2000, tedy v letech poznamenaných útoky teroristů na USA 11. září 2001.

Autorka podává zhodnocení literatury (str. 4-5), ale podle mého názoru příliš stručně a výhradně popisně. Očekával bych, že najdu určitou hierarchizaci, posouzení kvality použitých pramenů.

V minulosti bylo polské etnikum v USA, *Polonia amerykańska*, významným faktorem americké vnitřní politiky. Vzpomeňme například na rok 1976, kdy republikánský prezidentský kandidát Gerald Ford tvrdil, že ve východní Evropě není sovětská nadvláda a že Poláci si nemyslí, že by žili pod nadvládou Sovětského svazu. V originále: "There is no Soviet domination of Eastern Europe and there never will be under a Ford Administration." Podle něj Poláci „[do not] consider themselves dominated by the Soviet Union." Tento nesmysl připravil Forda o miliony hlasů polských Američanů. Je ale sporné, do jaké míry jsou Američané polského původu ještě dnes vlivnou skupinou. O tom by autorka mohla pojednat při obhajobě.

K protiraketovému štítu: ten měl být umístěn jak v Polsku, tak v České republice, ke značné nelibosti ruské federace. Dohoda o umístění interceptorů ale nebyla naplněna, neboť Obamova administrativa, usilující o „reset“ vztahů s Ruskem, od rozmístění couvla. Byla to tvrdá lekce těm politickým silám v Polsku i v České republice, které do plánovaného rozmístění investovaly značný politický kapitál... Můžeme se ve světle této lekce ptát, jakou věrohodnost má pro středoevropské a východoevropské státy/národy americké spojení. Další téma k diskusi při obhajobě.

Poznámky a připomínky:

Autorka věnuje poměrně značný prostor historii americko-polských vztahů (str. 11 až 32). Tím podle mého názoru svoji tezi poněkud rozměšňuje, opakuje mnohé, co je i v české akademické obci běžně známo.

Souvislost mezi polským pučem v r. 1926 a přeorientováním americké vlády na vnitřní problémy (str. 23) mi uniká.

Hodnocení a závěr:

Předložená práce splňuje nároky na magisterské diplomky. Autorka logicky argumentuje, dovede pracovat s prameny. S odkazem na výše uvedené připomínky navrhuji hodnocení **„výborně“ (1) až „velmi dobře“ (2)**, podle průběhu ústní obhajoby. Diskusní otázky pro obhajobu jsem navrhl výše.

.....
(doc. M. Calda)

V Praze, dne 7. června 2013.